

B. J. Spinoza

Spinoza Kring Soest

SPINOZAPROGRAMMA IN OKTOBER 2021 VAN START

Nadat door de beide lockdowns het Spinozaprogramma twee keer moest worden doorgeschoven, kunnen we er nu vol goede moed in oktober eindelijk mee van start gaan.

Het programma ziet er als volgt uit:

Cursus ‘De pantheïsmestrijd. De invloed van Spinoza’s filosofie op Duitse dichters en denkers’ door dr. Henk Jan Hoekjen.

Van oktober 2021 tot en met januari 2022 geeft dr. Henk Jan Hoekjen een cursus over de zogenoemde ‘pantheïsmestrijd’ die aan het eind van de 18e eeuw woedde in Duitsland. Een aantal vooraanstaande dichters en denkers, waaronder Lessing, Goethe, Kant, Mendelsohn en Jacobi, ging daarbij in debat over de precieze strekking van Spinoza’s filosofie. Deze strijd is van grote invloed geweest op de canonisering van Spinoza. Het is niet overdreven om te stellen dat Spinoza tegenwoordig alom erkend wordt als een van de grootste filosofen uit de westerse traditie omdat er gedurende – en als gevolg van – de ‘pantheïsme-strijd’ een fundamentele omkering in de waardering voor Spinoza’s denken plaatsvond. Waar Spinoza tot het einde van de achttiende eeuw vooral beschouwd werd als een atheïst wiens werk men zoveel mogelijk ongelezen moest laten, herkenden Duitse romantici en idealisten in Spinoza’s filosofie een belangrijke en niet langer te negeren bron voor een beter begrip van de werkelijkheid. In de cursus zal Henk-Jan Hoekjen het – vaak spannende – verloop van de discussie uit de doeken doen. Centraal staat daarbij de vraag hoe de verschillende deelnemers aan de pantheïsmestrijd de filosofie van Spinoza interpreteerden, en in hoeverre deze interpretatie vanuit het hedendaagse begrip van Spinoza’s filosofie nog overeind gehouden kan worden.

Cursusprijs: € 195,00 incl. koffie en thee

Data: zaterdagmiddag 9 en 30 oktober, 13 en 27 november, 18 december 2021 en 8 januari 2022

Tijd: 14.00 tot 16.00 uur. Zaal open om 13.30 uur.

Plaats: Fletcher Hotel Het Witte Huis
Birkstraat 138
3768 HN Soest

Aanmelden: info@spinozakringsoest.nl

Betaling: vóór 1 september 2021 op NL 44 INGB 0001988601 t.n.v.
S.C. Pasman - Sakkers

I.v.m. de 1,5-meter-afstand restrictie is er slechts plaats voor maximaal 20 personen!

B. J. Spinoza

Spinoza Kring Soest

Lezing 'Spinoza en de Algoritmen' door dr. Henk Jan Hoekjen.

Spinoza wordt in lesboeken vaak geportretteerd als rationalist. Dit is begrijpelijk gezien het grote belang dat Spinoza toekent aan de ratio voor de mens die zich wil ontworstelen aan de invloed van externe prikkels. Niettemin zijn er redenen om enige kanttekeningen te plaatsen bij een rationele-al-te-rationele opvatting van Spinoza's filosofie.

In deze lezing zal dr. Henk-Jan Hoekjen middels een beschouwing van onder meer het toenemende belang van algoritmes in ons dagelijks leven een overzicht geven van de manieren waarop de ratio behulpzaam zou kunnen zijn bij het navigeren in de ons niet zelden vijandige externe natuur. Daarbij wordt het toenemende belang van algoritmes aan een kritische beschouwing onderworpen. Algoritmes zijn ontegenzeggelijk beloftevol bij het oplossen van tal van problemen. Ook vanuit Spinozistisch oogpunt is er op het eerste gezicht alle reden om verheugd te zijn over de opkomst van dergelijke ogenschijnlijk rationele instrumenten. Tegelijkertijd kent deze ontwikkeling een aantal problemen. Zogenoemde 'feedbackloops' kunnen er bijvoorbeeld voor zorgen dat algoritmes leiden tot een arbitraire mummificering van de werkelijkheid. Zolang deze verstarring beperkt blijft tot ons klantprofiel bij online winkels is er nog relatief weinig aan de hand. Maar het wordt bedreigender en maatschappelijk relevanter wanneer we ons realiseren dat ook de inzet van politie en onze nieuwsvoorziening in toenemende mate door algoritmes bepaald worden. Aan de hand van Spinoza's opvatting van de ratio - ofwel de 'tweede kennissoort' - zal dr. Hoekjen betogen dat algoritmes in feite minder rationalistisch zijn dan zij lijken. In evidente analogie met een driedeling die Friedrich Nietzsche hanteert in zijn tweede oneigentijdse beschouwing, wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen antiquarisch, monumentaal en kritisch rationalisme. Alleen de laatste variant van rationalisme - die niet alleen het nut, maar ook de nadelen van de ratio voor het leven aan de orde stelt - biedt volgens Hoekjen een solide fundament voor een duurzame liberaal-democratische samenleving.

Datum: 19 februari 2022

Tijd: zaterdagmiddag van 14.00 – 16.00 uur Zaal open om 13.30 uur.

Plaats: Fletcher Hotel Het Witte Huis

Birkstraat 138

3768 HN Soest

Kosten: € 30,00

Aanmelden: info@spinozakringsoest.nl

Betaling: vóór 10 februari 2022 op NL 44 INGB 0001988601 t.n.v. S.C. Pasmaan – Sakkers

I.v.m. de 1,5-meter-afstand restrictie is er slechts plaats voor maximaal 25 personen!

Vanwege dit beperkte aantal is in tegenstelling tot voorgaande jaren is deelname uitsluitend mogelijk na reservering en ontvangst van de betaling.

B. J. Spinoza

Spinoza Kring Soest

Symposium 'De ecologie van Spinoza' door prof. Henri Krop, dr. Paul Juffermans en prof. Frans Saris.

Henri Krop, Paul Juffermans en Frans Saris geven ieder hun eigen visie op Spinoza's ecologie en de huidige klimaatproblemen.

Henri Krop zal een overzicht geven van de ideeën van Spinoza over de natuur en de mens en deze vergelijken met de ideeën van zijn tijdgenoten. Hij zal laten zien dat volgens Spinoza wij de natuur tot een huis (Grieks: oikos) moeten maken, wat hem tot een voorloper van de eco-filosofie maakt.

Paul Juffermans stelt dat in de filosofie van Spinoza de begrippen macht (potentia) en onmacht (impotentia) een centrale rol spelen. Macht is onlosmakelijk verbonden met adequate kennis, onmacht met onwetendheid. Een ecologisch denken, gebaseerd op een adequaat begrip van de natuur (inclusief de menselijke natuur), impliceert dat de mens zijn beperkte macht effectueert, doordat hij zijn plaats in die natuur adequaat begrijpt. Een denken daarentegen dat zich als instrumentele rationaliteit laat gebruiken voor niet redelijke doeleinden en dienstbaar is aan menselijke passies en mateloze verlangens doet menselijke macht omslaan in onmacht.

In zijn boek 'Darwins cijferslot' vertelt Frans Saris hoe onze cultuur ons tot heer en meester van de natuur heeft gemaakt en over de verantwoordelijkheden die dat met zich meebrengt. Het gaat er niet om waar alles van gemaakt is, maar om hoe het werkt. En dat verklaart de theorie van Darwin: volgens natuurlijke selectie.

Saris zegt hierover: 'Ik vind het belangrijk om niet eendimensionaal te zijn, als wetenschapper niet, maar vooral als mens niet. De harmonie tussen de verschillende disciplines is belangrijk. En die harmonie vindt men ook terug bij Spinoza.

Voor Spinoza is de natuur in volkomen harmonie. Wij zijn een onderdeel van die natuur en de mens kan alleen overleven als ze samenwerken. Spinoza ziet echter daarin ook het gevaar dat de mens in dat samenwerkingsverband de neiging heeft zijn eigenbelang te volgen ten koste van het gezamenlijke belang. En dat hebben we in de afgelopen tijd gezien, want het lijkt erop dat we daardoor klimatologisch onze ondergang tegemoet gaan. We moeten dus, zoals Saris zegt, de handen weer ineens slaan, want harmonie tussen de verschillende disciplines is nu uiterst belangrijk.

Datum: 9 april 2022

Tijd: zaterdag van 10.00 – 16.30 . Zaal open om 9.30 uur.

Plaats: Fletcher Hotel Het Witte Huis
Birkstraat 138
3768 HN Soest

Kosten: € 95,00

Aanmelden: info@spinozakringsoest.nl

Betaling: vóór 20 maart 2022 op NL 44 INGB 0001988601 t.n.v. S.C. Pasman – Sakkers

I.v.m. de 1,5-meter-afstand restrictie is er slechts plaats voor maximaal 25 personen!

B. J. Spinoza

Spinoza Kring Soest

Vanwege dit beperkte aantal is in tegenstelling tot voorgaande jaren deelname uitsluitend mogelijk na reservering en ontvangst van de betaling.

Nieuwe locatie:

In verband met de corona-eisen betreffende de ventilatie en de 1,5 meter afstand worden de lezingen, cursussen en symposia voortaan gegeven bij:

**Fletcher Hotel Het Witte Huis
Birkstraat 138,
3768 HN Soest**

De locatie heeft een ruime lift en is rolstoeltoegankelijk.
Er is een grote gratis parkeerplaats.

Bereikbaarheid met openbaar vervoer:
Vanaf station Amersfoort bus 70 richting Hilversum.
Vanaf station Hilversum bus 70 richting Amersfoort.
Vanaf station Soest Zuid bus 70 richting Amersfoort.
De bushalte is voor de deur van het hotel.

Voor verdere info: zie onze website

Ik hoop u allen in het najaar van 2021 in goede gezondheid te mogen verwelkomen.

Hartelijke groet,
Gonny Pasman – Sakkers
info@spinozakringsoest.nl
www.spinozakringsoest.nl